

BISERICA și ȘCOLA.

Foiă bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 10 cor. — pe 1/2 an 6 cor.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERTIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 6 cor.; până la 200 cuvinte
8 cor.; și mai sus 10 . v. a.

Correspondențele să se adreseze Redacțiunii

„BISERICA și ȘCOLA.“

Ear banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD

Nr. 2120/1901.

I O S I F,

din îndurarea lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al bisericii ort. orientale în părțile Aradului, Orăzii-Mari, Ienopolei și a Hălmagiului, precum și în părțile din Banatul-Timișan.

Iubitului cler și popor și iubiților deputați ai sinodului nostru eparchial: dar și îndurare dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Iisus Christos!

Cu provocare la §-ii 89 și 90 din Statutul organic, convocăm Sinodul nostru eparchial ordinar al diecesei Aradului, la biserica noastră catedrală de aici pe **Dumineca Tomii** adeca pe **8/21 Aprilie a. c.**, orele 9 dimineața, în care zi, după sevrșirea serviciului divin, va urma deschiderea Sinodului în sala mare a seminarului diecesan.

Amăsurat acesteia, invitând pe toți domnii deputați și astfel și pe T. D. Ta la ședințele sinodale și împărtășind tuturor binecuvântarea noastră arhierască, am rămas.

Arad, la 21 Martie (3 Aprilie) 1901.

Al tuturor

de bine-voitor:

Iosif Goldiș, m. p.
Episcopul Aradului.

Nr. 1920.

I O S I F,

din îndurarea lui Dumnezeu dreptcredinciosul Episcop al bisericii ort. orientale române în părțile Aradului, Orăzii-Mari, Ienopolei și a Hălmagiului, precum și în cele adneșate din Banatul-Timișan.

Iubitului cler și tuturor credincioșilor din eparchia Aradului: dar și pace dela Dumnezeu Tatăl și Domnul nostru Iisus Cristos, împreună cu salutarea Noastră arhierască!

„Toate printr'ensul s'au făcut și fără de dânsul nimic nu s'a făcut, ce s'a făcut.“

(Ioan c. I. v. 3.)

I.

Adevărul batjocorit și răstignit aztăzi își serbează triumful, Cristos a înviat din morți; sfintei Sale învieri să ne închinăm și să-L preamărim.

Un moment de fericire trebuie să ne cuprindă vâzându-ne învredniciți a fi părtași de nemărginita iubire dumnezeiască, care și pe unul născut Fiul său l'a dat jertfă pentru mântuirea noastră.

Fericit a creat Dumnezeu pe om și stăpân l'a făcut peste tot pământul; dar nu i-a fost destul fericirea raiului, în care l'a așezat Dumnezeu, lui i-a trebuit ceva mai mult, o fericire mai mare: să fie asemenea lui Dumnezeu cunoscând binele și răul.

Glasul ispititor l-a amăgit; s'a atins de pomul oprit, a și cunoscut binele și răul, dar vai! ce cunoștință: binele cu fericirea lui l'a pierdut și rob răului, s'a ales cu amarul nefericirii; în loc de fericire mai mare, a căzut în adâncimea nefericirii. „*Inmulțind voi înmulți necazurile tale și suspinul teu,*“ zice femeii Domnul, ear bărbatului Adam „*blestemat să*

fie pământul intru lucrurile tale; intru necazuri vei mânca dintr'ensul în toate zilele vieții tale. Spini și pălămidă va răsări fie și vei mânca earba pământului. Intru sudoarea feței tale vei mânca pâinea ta."

Eată începutul nefericirii, iubiților mei fii, însuși omul și-le-a câștigat prin lepădarea de bună voie de glasul lui Dumnezeu și ascultarea de glasul diabolic al amăgitorului.

A fost prea mare păcatul, ca omul să și-l poată însuși șterge, dar și iubirea dumnezeiască mai mare decât ca să-l lase perirei. Acea nesfirșit de bogată iubire dumnezeiască n'a părăsit nici pe un moment pe om, căci în momentul când rostește dreapta osindă, îi dă și speranța mântuirii: „*vrăzămășie voi pune între tine și între femei,*“ zice Domnul către amăgitor — „*și între sămînța ta și între sămînța femeii; acela va păzi capul tău!*“ Eată sfânta făgăduință a mântuirii, prima licurire a speranței, că va veni Mântuitorul Cristos, să ridice păcatele lumii. Dumnezeu promite a-și trimite pe însuși Fiul său, ca să poarte crucea suferințelor și a patimilor pentru noi cei neputincioșii, de a suporta aceea cruce a suferințelor și a patimilor.

Și s'a deschis șirul prorociilor, cari în numele lui Dumnezeu vesteau mântuirea mesianică, venirea lui Cristos, care va cuprinde toate popoarele într'o împărăție cerească. Și credința și poruncile iubirei ni le-a descoperit Dumnezeu în sfintele scripturi, ca la lumina lor să înainteze omul spre mântuire.

Dar eată earăși amăgitorul în calea spre fericire. Proroci mincinoși s'au ridicat contra credinței într'unul adevărat Dumnezeu și a poruncilor iubirei; și sufletele slabe earăși au căzut în brațele amăgitorilor. Așa, s'au ridicat altare idolilor și ura stășia popoarele. Nefericirea era în imbelșugare și numai în Mântuirea de sus mai era speranță.

II.

Domnul nostru Iisus Cristos s'a intrupat, ca să implinească jertfa mântuirii. Acea-ce a propovăduit, a pecetluit cu scump sângele său.

Poporul său l'a așteptat să vină intru mărirea lumească, împodobit ca un puternic împărat, și El a venit ca un blând mieluşel; poporul a așteptat o mare împărăție lumească, și El a venit să întemeeze o împărăție cerească, în care toate sufletele să se impace și sfîntească; poporul a așteptat să le sfîntească toate obiceiurile și morarurile impetrite și El i-a cerut să se lapede de ele și de sine să-și ia crucea și să-i urmeze lui.

Mincinoși talcuitoari ai Sfintei scripturi, vecinicii ispititori, au sedus pe poporul Său și

acesta în mânia lui l'a dat răstignirii, căci nu înțelegea tainele Dumnezeirei Lui și nu se putea desbrăca de visul măririi lumești. Și El? se roagă de Tatăl să ierte pe cei ce-l răstignesc nevinovat. Dar vai lor, amăgitorilor, că eată se treziră la o altă mărire, la mărirea cerească a sfintei învieri; și cutremur a cuprins sufletele de strălucirea acestei măriri și au cunoscut adevărul cuvintelor rostite de Mântuitorul Cristos, că: „*Eu sunt adevărul.*“

O! iubiților creștini, ce înfricoșat preț a avut această cunoaștere a adevărului! pe ce sânge scump s'a ridicat biserica lui Cristos.

Această biserică a încredințat-o Iisus Cristos apostolilor săi, cărora le-a dat dreptul de a lega și a deslega și a propovădui cuvântul, cari apostoli apoi în virtutea acestui drept dumnezeesc au așezat prin punerea mânilor pe urmașii lor, pe Episcopi, dela cari are preoțimea de astăzi darul de a săvârși tainele și a propovădui în biserică.

Așa dară, iubiților creștini, puterea preotului de-a lega și deslega și a propovădui nu este dela sine dată ci dela însuși Mântuitorul Iisus Cristos, ca un dar deosebit împărtășit în taina preoției.

Mare este această taină, pentru-că este dela Dumnezeu și precum mare este răspunderea preotului înaintea lui Dumnezeu pentru vrednica împlinire a apostoliei sale, intocmai astfel mare este răspunderea credincioșilor înaintea lui Dumnezeu pentru primirea tainelor și a cuvântului dela legiuința locuitorilor ai sfinților apostoli.

Apostolul limbilor chemând la Milet pe presbiterii bisericii din Efez, le zice: „*luați aminte de voi și de toată turma, intru Duchul Sfânt va pus pe voi de Episcop, ca să păstoriți biserica lui Dumnezeu, care o a câștigat cu sângele său.*“

Și eată vecinicul ispititor a și intrat între turma lui Iisus Cristos, amăgind veacuri de-a rândul, dar învingătorul Iisus Cristos și-a susținut biserica sa până în zilele de astăzi, când earăși proroci mincinoși s'au ridicat, ca să amăgiască poporul cu tâlcuirile false ale sfintei scripturi, punându-se pe sine cu dela sine putere de chivernisitor celor sfinte. Pe vremea sfinților apostoli Simon, Magul încă s'a încercat a cumpăra darul făcător de minuni al apostoliei și sufletul și-l'a pierdut.

Dar acest dar nici nu se poate cumpăra nici lua în deșert, numai de sus poate fi primit prin arhieriei bisericii.

Tot omul, care se atinge de drepturile divine ale preoției de a tălcui sfânta scriptură după așezemintele sfintei tradițiuni sau predanii, comite păcat contra lui Iisus Cristos

intemeietorul bisericeii și se face nevrednic de numele lui.

Feriți-vă, iubitorilor fii, de acești nenorociți, rătăciți, cari cu îndrăzneală se ating de drepturile sfinte ale bisericeii învățătoare și-și iau numele pocăinței; a pocăinței căreia îi stau deschise ușile bisericeii. „Amin, amin, grăesc voaue; cea ce nu intră prin ușă în staulul oilor, ci sare pe aiurea, fur este și tâlhar, ear cel ce intră prin ușă, păstor este oilor.“

Aduceți-vă aminte, iubitorilor mei, de părinții vostri, în a căror casă ați crescut și ați văzut iubirea dintre dâșii și părinții lor sufletești; aduceți-vă aminte de alipirea lor către sfânta maică bisericeă; aduceți-vă aminte de bucuria sufletească a sfintelor sârbători, pe cari împreună cu ei le-ați prăznuit; și aduceți-vă aminte de mângăerile sufletești ce a adus bisericea asupra părinților vostri și înțelegeți că numai în bisericeă și află omul adevărata mângăere. „*Au nu știți — zice apostolul Pavel — că bisericea lui Dumnezeu sunteți și Duchul lui Dumnezeu locuește între voi. De va strica cineva casa lui Dumnezeu, strica-l va pe acela Dumnezeu, că bisericea lui Dumnezeu sfântă este, care sunteți voi!*“

Timpul de astăzi pretinde și o deosebită cultură dela tot omul, — să știe carte. Bisericea s'a îngrijit, ca cu jertfe mari să ridice școli confesionale, cari să fie fiicele bisericeii și în spiritul așezămintelor ei să sfîntească acea carte, ca ea să aducă binecuvântare asupra cetitorului.

Iisus Cristos zice: „*Lăsați pruncii să vină la mine și nu-i opriți pe ei, că a unora ca acestora este împărăția ceriurilor!*“ Această misiune o implinește bisericea atunci, când ia la sinul său creșterea pruncilor, — ca toată învățătura lor să fie de folos nu numai pentru ușurarea traiului vieții, ci mai presus de toate pentru ușurarea sufletului, crescându-i în frica lui Dumnezeu, cinstind pe părinți și pe deapropapele, precum și avutul său, întru cari virtuți să-și poată afla ca vîrstnic cinstea între oameni și fericirea vremelnică și vecinică.

Voi munciți iubitorilor creștini, nu ca să duceți cu voi avutul vostru, ci ca să-l lăsați fiilor vostri. Ce dar este rodul ostenelelor voastre dacă nu vă veți îngriji, ca copiii să vă fie crescuți în frica lui Dumnezeu, ca moștenirea să nu le fie spre ostindă, ispită spre destrăbălare, ci mai vîrtos spre folosință bună și întărirea lor pe țarina, sub care odată vor zăcea osemintele voastre.

III.

Bisericea astăzi prăznuiește gloria mirelui

său Iisus Cristos, „*prin carele toate s'au făcut.*“ Prăznuirea lui este prăznuirea iubirei.

Precum El și-a iubit bisericea sa așa avem noi să o iubim pe ea și așezămintele ei. „*Ochii Domnului peste cei ce-l iubesc pe el.*“

Bisericea este lăcașul iubirei, toți se intru-nesc aici în iubirea către Dumnezeu și „*iubitorul de oameni*“ aici și revarsa grația dumnezească, care „*întărește inimile.*“

Să deosebim, iubitorilor fii, iubirea lumească de cea creștinească. Iubirea lumească este trecătoare ca un fluture, ea apare și dispăre, lăsându-ne cu golul în suțlet, în noianul necazurilor, ce ne incunjură. În Testamentul vechiu se zice despre iubire, că „*ape multe nu vor putea stinge iubirea și riurile nu o vor ineca pe ea*“; „*ea este tare ca moartea,*“ ear dumnezeescul evangelist Ioan zice: „*Dumnezeu iubire este și cel-ce petrece în iubire, în Dumnezeu petrece și Dumnezeu întru el.*“

Iubirea lumească este îngustă, ea face pe om să se iubească pe sine și tot ce este drag ochilor și sufletului său, ear Iisus Cristos zice: „*iubiți pe vrășmașii vostri, grăiți de bine pe cei-ce vă grăesc de rău pe voi, faceți bine celor ce vă urăsc pe voi și vă rugați pentru cei-ce vă asupresc și vă gonesc pe voi.*“

Eată mărimea iubirei creștinești la care nici un om nu s'a putut înălța; numai un Dumnezeu a putut să ridice sufletele la înălțimea desăvârșirei: de a iubi și pe vrășmașul său.

Ah! iubitorilor fii, cați ar vrea să fie buni, dar nu se pot înălța la acest ideal al iubirei creștinești, nu se pot desbrăca de poftele lumești, nu se pot învinge pe sine și rămân în noroiul urei și al patimei. Rugați-vă, ca grația cerească să vă dea acea putere a lepădării de sine; prin rugăciuni toate le poate omul dobândi dela Dumnezeu și astfel și această desăvârșire omenească, de a-se învinge pe sine.

IV.

În zilele grele de ispită gândiți la patimile Mântuitorului Cristos urmate de glorioasa înviere și prindeți speranța sau nădejdea fericirei, ce ni-o dă învierea lui Iisus Cristos; — în zilele bune gândiți la acela „*prin carele toate s'au făcut*“ și-l preamăriți pentru fericirea de care v'a împărțat aici pe pământ.

Nimenea să nu cadă cu sufletul. „*Eu sunt învierea și viața, cel ce crede întru mine de va și muri, va fi viu*“ zice Domnul Iisus Cristos; ear apostolul limbilor ne vestește „*Pentru toți a murit Cristos, ca cei-ce viează să nu mai vieze sie-și, ci Celui ce a murit pentru ei și a înviat.*“

Aduceți-vă aminte iubitorilor mei fii, că toate s'au implinit câte Domnul ne-a promis;

fie mai tare speranța voastră în învierea cea de obște, decum sunt suferințele voastre, că eată Învierea Domnului nostru Iisus Cristos prin suferințe ne-a deschis ușile fericirii vecinice.

Și Tu „Doamne, Doamne! nu perde pe poporul tău și moștenirea ta, care l'ai rescumpărat cu puterea ta cea mare“ ci mai vârtos învrednicește-l de gratia Ta mântuitoare și îi dă lui tăria inimei de-a învinge ispitele, ca să fie popor ales Ție! Dumnezeescule Fiu „prin care toate s'au făcut“ privește din gloria biruinței tale de astăzi asupra morții, la acest popor adunat ca să Te preamărească pe tine și care dela Tine așteaptă mângăiere și scăpare.

Ear tu, popor credincios, înalță-ți inima la gloria Învierii și nădăjduiește întru mântuire, că eată eu cu tine, nu voi înceta a mă ruga pentru tine, în sfintele slujbi dumnezeiești; și primește binecuvântarea arhierască, pe care ți-o trimite,

Arad, la 1 Aprilie 1901

Al vostru

iubititor părinte :■

Iosif Goldis, m. p.

Episcopul Aradului.

Predică pentru luminata zi a Paștilor.

„Întru dânsul vieața era și vieața era lumina oamenilor.“
Ioan I. 4.

Cristos a înviat!

Iubit popor credincios!

Cu câtă bucurie am așteptat eu această zi luminată a s-telor Paști, — ca să vă pot saluta iubitorilor mei frați și fii, cu glasul bisericeii noastre, cu care se întimpină azi tot sufletul creștinesc; bogatul cu săracul, sluga cu stăpânul său, vrăjmașul de moarte cu inimicul său cel mai neîmpăcat — — ; da, cu dor, am dorit să ajung această zi mare, pentru că „întru cel ce era vieața, și a cărui vieață era lumina oamenilor“, astăzi a zdrobit pe cel mai cumplit dușman al oamenilor: „moartea“. Acela a înviat azi, din morți, cu mărime ca un Dzeu.

Cu focul de părintele vostru sufletesc și cu iubirea de frate și creștin vă strig dară azi iubitor: „Cristos a înviat!“

Mă bucur însă și mai mult, când văd că cu acelaș foc, cu aceeaș căldură de fii iubitori mă resalutați în această oră, cu frumosul răspuns creștinesc: „Adeverat că a înviat!“ Văd în acest răspuns convingerea voastră cea mai tare, despre vecinicul ade-

văr al învierii lui Cristos, văd inima voastră, văd în voi intrupată credința bisericeii noastre și în scurt, cunosc în voi, fiilor iubitori, pe „omul creștin.“

O! câtă multă mire mă umple! O! câtă bucurie mă nutrește și mă înalță, ca să cunosc bine și lămurit și fericirea în care înoată deopotrivă și inimile voastre fraților! după care nu mă pot mai mult stăpâni să nu vă strig cu regele psalmist, prorocul David: „Aceasta este ziua care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm, și să ne veselim într'însa.“ (Psalm CXVII. 34.)

Bucurie s'a întins azi dela o margine a ceriului până la cealaltă și tot bucurie s'a vărsat astăzi și peste fața a tot pământul; și nu este rost, nu este o gură atât de bine grăitoare care să poată tâlmăci ce simte inima omului creștin într'un moment atât de strălucit.

Când tot amarul lumii se prefăce în dulceața vecilor și când tot săracul uită de toată vieața sa necăjită pentru ziua învierii, atunci imi pică și mie bine iubitorilor să-mi odihnesc ochii mei cu drag asupra voastră — ca păstorul asupra oilor sale — și să mă întrețin cu voi într'o convorbire datătoare de vieață, spre care scop mi-am ales a vă cuvânta despre: „Însămănătatea s-telor Paști, cu privire la omul creștin.“

O! dulce Iisuse! Tu, care prin învierea Ta, ai ridicat păcatul lumii ridică-mă Doamne și pe mine în acest ceas și zi strălucită și pune în gura mea cuvântul marilor dascăli și ierarhi ai bisericeii noastre, din veacurile trecute — ca ceea-ce le predică fiilor mei să prindă rădăcini, și să fie de trăinicia cedrilor Libanului.

Coboare-se acest dar asupra mea, coboare-se Părinte iubite, și unde vezi că buzele mele se arată nevrednice, vino întru ajutor și aprinde cu razele învierii Talele Cristoase inimile fiilor mei ca să rămână lămuritori și convinși despre ceea ce le vestesc.

Ajută-mi Cristoase!

*

„Mare ești Tu Doamne!“ Așa Te vede ochiul nostru și așa Te simțește inima noastră, și dacă am căuta într'adins să Te cunoaștem, ce se întemplă cu noi? Ni-se învalue mintea noastră ca și corabia între valurile mării și; cu cât ne adâncim tot mai mult, în aceeaș măsură ne părăsește înțelegerea și nu putem scoate nimic la sfârșit și de n'ai veni Tu bunule într'ajutor omului, de nu ni-ai fi lăsat ochii credinței noastre, nu ne-am mai putea deștepta. Și Tu să fii aceea ce tinzi atâta ajutor moștenirii Tale de pe pământ? Tu, adâncul bogăției și al bunătății cel neîmăsurat și nemăsurat de mintea noastră, Tu, să te cobori, cu atâta îndurare la micimea și nevrednicia omului, Tu „adevărul și vieața“? (Ioan XIV. 6) Eu, eu Domnul (Moisi XII. 12) — vă strig — pentru-că: „Vieața voastră este tainic ascunsă întru mine“, a scris vasul cel ales al lui Dzeu, Pavel apostolul, din descoperire dzească. Ear Ioan evan-

gelistul cât de frumos ne lămurește, când strigă azi cu glas înalt : „Intru dânsul vieața era, și vieața era lumina oamenilor.“ (Ibid.) *Vieața* s'a coborît la moarte și moartea s'a suit la vieața ; tocmai așa iubiților : Cristos a fost și este *vieața*, el însuș mărturisește la Ioan XIV : 6. „Eu sunt adevărul și *vieața*“, și s'a coborît la noi, pe cari moartea păcatului ne înghițise de vii, dar astăzi prin învierea Sa ne-am scăpat de moarte, pentru a cărei izbândă cu o așa învingere frumoasă, cântă biserica noastră astăzi cu drag : „Din moarte la vieața, și de pe pământ la ceru.“ (Catav. învierii). Veniți dară, vă chem cu tot dorul de părinte : „Veniți, să bem bătură nouă, nu din peatră stearpă, ci din isvorul nesticăciunii.“ (Catav. învierii.)

Pentru a doua oară trebuie să strig încântat de atâta bunătate alui Dzeu : „*Mare ești Tu Doamne!*“ Tu ești care ai întins ceriul ca o piele ; Tu ești care ai îngrădit marea cu năsip ; Tu ești care spre suflarea noastră ai vărsat aerul ; Tu ești care atât de frumos ai întocmit ziua și atât de înțelepțește ai aşăzat hotarele nopții ; Tu ești cu adevărat Cristos fiul lui Dzeu, care azi ai înviat din morți : „Tu ești Dzeu însuși!“ (Psalm LXXXV.)

O ! Zori ale zilei cât de frumos vă revărsați ca să ne luminați cu lumina vieții trupul nostru, amorțit și întunecat de puterea nopții. Ear tu soare luminos și plin de vieața, ce azi cu atâta dulceața cauți din înălțimea ta necuprinsă de mintea noastră mărginită, de ce ne încălzești azi cu atâta foc, de ce razele tale sunt azi atât de strălucitoare ! ? Pentru că — ne spune — am un alt soare, pe „soarele“ mai înainte de soare, din a cărui fântână sorb și eu azi o nouă vieața și mă adap cu o altă lumină cu „lumina învierii creștinătății.“ Destul am luminat eu lumea dela facerea ei și nime n'a înțeles că spre ce am fost eu lăsat în lume : „Au iubit oamenii mai mult întunerecul decât lumina, scrie evangelistul și trebuie să se coboară adevăratul „soare“, ca să ardă moartea, — moartea păcatului și să însufle o nouă vieața în omenime, să facă altă lume, *lumea creștină*. Așa ne răspunde azi soarele care în această zi luminată a s. Paști ne mistue dzește.

Ear voi iubiților de ce vă veseliți azi atât de frumos ? De ce fețele voastre sunt azi mai luminate, ca în alte sărbători ale anului ? Și trupurile voastre-s împodobite cu veșminte curate, albe ca neaua ? Ear buzele voastre, de ce au azi nu suris atât de dulce, grăitor, par'că ați voi a-'mi spune, că cu voi s'a întemplat azi o schimbare ? ! Da, o schimbare în toată ființa voastră ? Spuneți iubiții mei ! Pentru că au venit s-tele Paști, s'a coborît vieața adevărată asupra noastră : am fost morți și azi am înviat ! Și cine este acea vieața, care este acel omoritor al morții ? Il simțim în trupurile noastre cum lucră, cum ne înoeste, cum ne ridică inima, cum ne însufletește d'al mărturisi fără de sfială înaintea a toată lumea ; și acela e *Cristos adevăratul fiu al lui Dzeu*

în a cărui mărire strigăm azi cu toată încrederea noastră : „*Cristos a înviat!*“ Bine cuvântați să fiți fraților ! că v'ați deșteptat, v'ați înțelepțit și a-ți primit „*vieața*“ ca adevărata lumină a voastră, pentru-că numai : „Intru dânsul vieața era și vieața era lumina oamenilor“ Și eu pentru ca să vă întăresc credința voastră despre acea „*vieața*“ cu aceeaș convingere, cu virtute deplină și cu inimă curată vă strig din sufletul meu după acest loc înalt al Tatălui : „Adevărat că a înviat!“ Dar vă strig și mai mult :

„S'a implinit . . . !!! (Ioan XIV. 30).

Ce s'a implinit . . . ??? „S'a implinit . . . !“

Răscumpărarea neamului omenesc ! Învierea lui Cristos a adus cel mai mare dar pentru oameni. Precum soarele când răsare se arată roșu ca focul, cu putere neurmată de noi și respiră ceata întunerecului, răsfirând lumină și deșteptând toată natura, întocmai așa și Mântuitorul Cristos, înviind azi din morți a potopit tot întunerecul și a vărsat în lume din „*vieața sa*“ „*lumină oamenilor*“, făclia creștinătății. Astăzi s'a implinit ceea ce regele proocilor (Isaia IX, 2) cu mii de ani mai înainte proocise : „Poporul cel ce umbla întru întunerec a văzut lumină mare și cei ce locuiau în latirea și în umbra morții, lumină a strălucit lor.“ O ! umbră a morții noastre sufletești și tu întunerec nepătruns unde sunteți ? Unde ? „*Soarele*“ a schimbat tot ! El a deșteptat până și pe cei de veacuri adormiți !

Astăzi creștinul se îmbracă în haina luminei și se adapă din noua bătură a Dlui, din isvorul cel fără de moarte. Săracilor nu mai plângeți de săracie, și voi cei lipsiți nu vă mai tânguiți de necazurile și grutățiile vieții, nu ! căci sărăcia cu învierea Domnului s'a schimbat în bogăție negrăită ! Cei întunecați la minte lumineze-se astăzi de învierea lui Cristos ; cei învrăjbiți tindă-și azi mâna de împăcare unul altuia, uitând toate pentru înviere și să se întimpine unul pe altul fără fățarie, cu : „*Cristos a înviat!*“ Voi tot soiul de păcătoși din lume : Lăpa-dați haina păcatului vostru și vă lăsați goi, ca și Iosif când a fugit de muerea lui Peutefri ce-'l silea la păcătuire ; nu vă mai cuprindă nici o frică, nu iubiților, căci temnița nu se mai poate încuia, Cristos a stricat toate încuietorile ei, a omorît și pe stăpânul iadului, tot a sfărîmat și a potopit. Numai una vă este înainte, haina cea nouă a învierii, vi-o tinde Cristos, aceea s'o îmbrăcați cu încredere și iubire ; lăsați păcatul vostru, diavolul, să-și plângă amarnic toate vicleșugurile sale, să se zdrobească singur pe ruinele cetății sale ; — căci priviți creștinilor mei iubiți în icoana sfintei Sale învieri, cât de frumos ni-se arată Cristos, ca cel mai mare biruitor, cu steagul în mâna dreaptă, pe steag cu semnul crucei, dovedind că a biruit moartea ; a plantat steagul luminei, a vieții, steagul dreptății și a creștinătății pe pământul ce căzuse în stăpânia diavolului sau a morții, care de acum se inchipuește prin

mormântul deșert. „Mărit să fii Tu Cristoase, erou al ceriului și al pământului!“ „Datu-mi-s'a toată puterea în ceriu și pe pământ.“ (Matei XXVIII. 19.)

Pecând jidovii, au pecetluit mormântul lui Cristos, „vieța“, căci „întru dânsul *vieța* era“, lucrarea lor a rămas de ris și de batjocură în toată lumea. Nu așa însă Cristos. El prin învierea Sa ne-a pecetluit nouă cartea cea mare a răscumperărei, opul creștinătății, care ni se dă nouă azi pentru prețul credinței noastre, în chipul sfințelor Paști la milioane și la milioane de creștini, de acum și până în veac.

Și O! iubiților! un foc mă trage ca să-mi ridic ochii mei la ceriu și să strig cu marele ierarch S. Ioan gură de aur: „O! Paștile cele mari, și prea sfințite Cristoase! O! înțelepciunea și puterea și cuvântul lui Dzeu! Dă-ne nouă să ne împărțăm cu Tine mai adevărat în ziua cea neînsărită a împărăției Tale!“

De ce folos ne sunt nouă Creștinilor S-tele Paști, veți putea mai ușor înțelege, dacă veți cugeta înșivă că: ce s'ar alege de pământul nostru, de s'ar încuia ceriul și n'ar mai ploa și de s'ar ascunde soarele, și n'ar mai lăsa să străbată la noi nici o rază de lumină? Au n'ar fi o lume pustie!? O amărăciune fără capăt!? Cât am putea trăi? Ce am putea face? Așa e și trupul acelui creștin care nu ia sfințele Paști în acest mare praznic, rămâne deșert, rămâne sec, rămâne mort, însă totuși viu în înțelesul păcatului.

Pe cât e acest praznic de luminat, pe atât e lumea de azi, — creștinul nostru — cu toată ne-cuviința și răceala față de învierea lui Cristos. Iisus îi tinde sub chipul S-telor Paști trupul său spre mâncare, și el, creștinul nostru, — mai bine i-ași zice „omul“ i-l lovește cu trestia plină de oțet. Cum? Eată cum: Vine la S-fta biserică în ziua Paștilor imbuibat de mâncări și băuturi și așa așteaptă cu nerăbdare sfârșirea slujbelor — și de i-ar sta în puterea sa le-ar scurta de loc — numai ca să se scape, să-și facă mărturia că a venit și el la biserică, caută să inghită sfințele Paști și apoi să se pear-dă iute și de grabă. Asta e prețul Paștilor pentru tine nesocotite omule!? Omule! că nu te mai pot pune în rândul creștinilor!

Mă tem a te și mai întâmpina cu salutul creștinesc: „Cristos a înviat!“ Mă tem și nu cutez ca să scap de rușine, căci tu te-ai dat după lume, imi răspunzi cu: „Mulțam!“ Și o! cu durere trebuie, trebuie să mărturisesc în casa Tatălui meu și a Tatălui vostru, că lumea face și din lucrurile bisericeii modă. Cugetă că e mai bine a se întâmpina unul pe altul cu „Aplecățiuone“ decât cu salutul creștinesc de atâtea veacuri domnitor în biserică noastră. O! nărăvuri! Cum vă voi răbda pe voi?! Să vă părăresc la Tatăl? Nu! „Să nu vă pară că eu voi pări pe voi către Tatăl.“ (Ioan V 45.) „Este cela ce vă părăște pe voi.“

Vi rușine să-1 vestiți lumii că a înviat? Sau

doară vă îndoiți despre învierea lui? „De n'a înviat Cristos, — vă strig și eu cu apost. Pavel (Cor. I. XV. 13) — zadarnică e predicarea noastră și zadarnică e și credința voastră.“ Nu vă puteți indoi, să nu cutezați că vă dau de gol; au nu în aceeași zi a învierii Sale s'a arătat pe sine-și de 5 ori ca să se încredințeze apostolii sei despre învierea Sa, până în urmă a convins și pe Toma apostolul, cel mai îndoelnic — să-1 cheme să pună mâna pe ranele ce-i lăsase sulita și cuiele jidovilor. Și l'a încredințat pe deplin încât i-l agrăește cu toată încrederea: „Domnul meu și Dzeul meu!“ (Ioan XX. 30.) Și așa pe rând s'a arătat Cristos lumii în timp de 6 săptămâni, ca toți să fie încredințați, că El cu adevărat a înviat, și nu este nici un Duch — nălucă — sau înșelăciune, după cum se sileau jidovii să-1 arate pe Cristos lumii până chiar și în ziua de astăzi.

Așadară creștine, mărturisește pe Cristos de azi încolo 6 săptămâni, căci 6 săptămâni s'a mahnit și El pentru lume prin post și patimi și deci datori suntem de azi încolo a-l mărturisi, lauda și pomeni până la Înălțarea Sa. Ce rușine e a zice: „Cristos a înviat!“ în loc de salutul de rând; e tot același ce și Toma a mărturisit: „Domnul meu!“ Ear tu frate ce greu îți este când grăești: „Adevărat că a înviat!“ Căci nu mărturisești alta, decât că Dzeu cu a Sa putere a înviat din morți pe fiul său Iisus; cea ce Toma într'un înțeles mai tainic a strigat: „Dzeul meu!“

Și acuma iubiților pentru marea sărbătoare a Paștilor cât și pentru a nu vă obosi prea mult imi sfârșesc predica; nu las însă privilegiul bun să treacă, văzându-vă într'un număr atât de înșomnat, a nu bate la ușa inimilor voastre și a vă spune că: Deschizindu-se prin învierea lui Cristos grânariul cel sfânt alui Dzeu, și în credințându-ni-se mie cheia aceluia, mă silesc cu ajutorul lui Dzeu d'acum înainte în fie-care Duminecă și sărbătoare ca să arunc sămânța cuvântului lui Dzeu între voi iubiților, căci să mă credeți frații mei: „N'are atâtea trebuință trupul de nutremânt, cât are sufletul de cuvântul lui Dzeu!“ (Ilie Miniati.) Amin!

Jabar, 25/7 Martie 1901.

Ioan Nicorescu, m. p.
preot, gr. or. rom.

Patimile și moartea

Domnului nostru Iisus Cristos.

— Meditații religioase-morale, întocmite pe înțelesul și pentru folosul țeranului român. —

Traducere liberă de

Iuliu Bugnariu Sălăuțanul.

(Continuare.)

II. Prinderea lui Iisus.

Xenofon, un scriitor grecesc din vechime, povestește, că Cir, regele Perșilor, a aruncat odată în temniță pe

Tigranes, regele Armenilor și pe muieră a acestuia, cu numele Veronica. Într'o zi Cir întrebă pe Tigranes: „Ce mi-ai da tu mie, dacă aş elibera pe muieră ta Veronica, pe care o iubești așa de ferbinte?” Tigranes, fără să se gândească mult, răspunse: „Totul îți dau ție, sângele meu, vieța mea, numai ca scumpa mea Veronica să fie eliberată.

Acest răspuns frumos și nobil într'atâta i-a plăcut lui Cir, încât nu numai Veronichii, ci și lui Tigranes i-a redat libertatea și țeara. Când s'a reîntors Tigranes, ca să-și reocupe țeara, între multe altele zise către muieră sa: „Spune-mi, scumpa mea, cum ți-a plăcut pompa și strălucirea curții lui Cir?” Veronica, clătănând din cap și cu energie adâncă, răspunse așa: „Despre toată pompa și strălucirea curții lui Cir acuma nu știu nimic, despre aceea nice nu-mi mai aduc aminte.” — „Cum poate fi aceasta?” întrebă Tigranes. — „Încă mă mai întreb?” răspunse muieră; „ști tu, că din ora aceea, când ai zis, că pentru libertatea mea ești gata a-ți da vieța și sângele tău, iubirea ta preste măsură într'atâta m'a surprins și uimit, încât ochiul meu, mintea mea și gândul meu numai spre tine au privit și afară de tine n'am voit să văd pe altul și nici se gândesc mai mult la altul.”

Ce pildă frumoasă și însuflețitoare este aceasta cu privire la iubirea imprumutată, ce trebuie să fie între bărbat și muieră! Așa e, că cu toții vă mirați de aceasta pildă; — dar' îndreptați-vă numai luarea aminte asupra lui Iisus Cristos; oare nesfârșita lui iubire către noi păcătoșii nu întrece iubirea Veronichii față de bărbatul său Tigranes? Apoi și sufletul tău, o omule, pentru păcatul strămoșesc, precum și pentru păcatele cele de tine făcute, a ajuns în robia, în prinoarea afurisitului diavol, a celui mai blăstemat 'tran; și Iisus Cristos, regele paradisiului, a fost servitor și rob și luând asupra-și păcatele tale și patimile tale, a fost gata a-și jertfi pentru tine nu numai vieța sa și a-și vărsa prea-sfânt sângele său, ci în faptă chiar și-a și jertfit vieța sa și și-a vărsat sângele său pentru tine, ca astfel tu să încetezi de a mai fi servitorul păcatului și robul diavolului. Și tu în ce chip îi mulțumești Lui pentru nemărginita sa iubire? Fă așa, cum a făcut muieră lui Tigranes. Dacă te-ar' întreba Cristos, Mântuitorul sufletului tău: „Cum îți place lumea? Cum bucuriile și bunurile ei? Cum păcatul și jocul? tu ar trebui să răspunzi astfel: „Eu despre acelea peste tot nu-mi mai aduc aminte, — pentru-că din ora, de când am cunoscut iubirea Ta față de mine, că Tu Domnul și Mântuitorul meu, pentru mine păcătosul Ți-ai vărsat prea sfânt sângele Tău și Ți-ai jertfit vieța Ta, eu pentru iubirea Ta uimitoare, spre Tine îmi îndrept ochii mei și cu Tine este tot cugetul meu și afara de Tine nu voiesc să văd pe altul și să gândesc la alt-ceva.”

Așa-dară în chipul acesta să ne întoarcem ochii și cugetele noastre către pătimitorul Iisus și să-L cinstim și ascultăm, pentru-că eată El, ca să ne elibereze pe noi, se lasă să-L lege și să-L ducă înaintea judecătorilor.

Înainte de toate privește, o creștine, cu ce curaj, cu ce voiă se duce Iisus la pătimire pentru tine. Iisus s'a rugat, ca să se îplinească voia Tatălui său cel cereș și după aceea a zis învățăceilor săi astfel: „Sculați-vă, să mergem: eată s'a apropiat cel ce m'a vândut!” (Mateiu c. 26. v. 46.) Cunoscut'a Iisus Cristos toate torturile, toate patimile și canuna de spini, cuiele, loviturile și crucea, pe care trebuie să moară, dar' pentru aceea totuși zice: „Să mergem!” Și tu, iubite suflete creștine, gata ești pentru Iisus la toate suferințele? Tu nu zici: „Să mergem,” c: „să fugim!” Tu tremuri, chiar' și de cea mai mică suferință pentru Iisus; dar' când vine vorba despre trupul tău, așa e că ești gata a zice: „Să mergem, să ne veselim!” macar-că ști, că atunci îți judeci

sufletul la osândă vecinică. Și ști tu pentru ce ești așa fricos? Pentru-că nu-ți place să te rogi lui Dumnezeu: „Fie voia Ta.” Ear' Iisus în ora aceea cu bucurie și curaj merge la chinuri și la moarte umilitoare și zice: „Să mergem!” Așa-dară și noi, în chipul acela să mergem după Iisus, urmându-L paș de paș și fiind cu băgare de seamă la toate, câte se întâmplă cu El. — Atunci merseră la El și puseră mâinile pe Iisus și-L prinseră. Privește, iubite creștine, cum se năpustesc cei fără de Dumnezeu asupra Domnului tău, întocmai ca lupii asupra mielului! O cât de grele au fost mâinile acelor păcătoși! Unii L'au bătut, alți i-au rupt veștmintele, unii i-au smuls părul, până când alții L'au scuipat în față și în fine, trântindu-L la pământ, L'au legat. Și iubitul nostru Mântuitor zace amuțit la pământ, ca-și un miel nevinovat! O, prea dulcele meu Iisus, ce ai păcătuit Tu așa de greu, de tratează cu Tine, ca-și cu un om fără-de-lege? — „O, nu eu, nu eu am păcătuit,” — poate zice El, — „ci tu, omule, tu ai fost legat de păcate; pentru aceea am lăsat să mă lege, ca să te eliberez de sub cătușele păcatelor, cu cari ai fost legat ca-și cu nește lanțuri. . . Tu ai fost vrednic de aceea, ca diavolii să-ți lege mâinile și picioarele și să te arunce în întunerecul vecinic, unde e plâns, văietare și crâșnirea dintilor; eu însă — macar-că sunt nevinovat — totuși m'am predat tiranilor, ca să mă lege și să mă tîrască la pământ.

Oare înțelegi acuma, poți pricepe nemărginita iubire alui Iisus către tine? O desleagă mai întâiu funiile păcatelor tale; și dacă oamenii vor trata rău cu tine, ca-și cu Iisus, bucură-te și te mângâie cu aceea, că nevinovatul Iisus a suferit mai mare umilire, vatămare și desprețuire, — tu însă prin păcatele tale ai merita chiar' iadul! O, păcatele tale cele grele au legat pe Iisus astfel! Tu ai fost cauza infricșatelor patimi ale Domnului tău! Îngrozitor a fost începutul patimilor Domnului nostru Iisus Cristos, dar' mai îngrozitor a fost, ce a urmat după aceea.

Mulțimea fără de Dumnezeu, între urlate îngrozitoare, bătând și împingând pe Iisus în coace și în colo, L'a dus mai întâiu la Ana, că era socrul lui Caiafa, care era archereu în anul acela. Caiafa însă era acela, care a sfătuit Jidovii, că „este de folos să moară unul pentru popor.” (Ioan c. 18. v. 14.) Judecă însă acuma, iubite creștine, că ce suflet a avut Caiafa, care fiind Archereu, a profetizat, că e mai cuviincios să moară un om pentru popor, decât să se prăpădească întreg poporul.

Și în faptă, noi toți pentru păcatele noastre ar' fi trebuit să fim osindiți în veci, dar' Dumnezeu-omul, Domnul nostru Iisus Christos în urma nemărginitei sale iubiri către noi păcătoșii a murit pe cruce pentru noi — omoritorii Lui! Cugetă și aceea, că sunt între oameni și atari profeti sau proroci, cari spun poporului lucruri venitoare și vorbesc foarte frumos despre omenie, despre pedepsele dumnezeiești și ei totuși dau pe Iisus la moarte torturătoare și L' răstignesc pe cruce. Ei sunt asemenea cu ramurile nemiscătoare din marginea drumului, cari numai până atunci arată călătorilor drumul, până când nu ajung pe foc. Așa-dară nu acela ne va saluta, care ne vorbește frumos, ci acela, care trăiește cinstit; poate, iubite creștine, că și tu cugeți așa; poate că și tu dai altora sfaturi bune și învățături priincioase și poate și aceea, că însuși trăiești în grele păcate.

Se poate, că tu judeci pe alții, dar' în curând și pe tine te va judeca bunul Dumnezeu — la judecata cea infricșată — de pe urmă.

Sfânta scriptură zice mai departe așa: „Petru îi urma de departe până la curtea Archiereului; și intrând în lăuntru, ședea cu servii, ca să vadă sfârșitul.” Adecă acel Petru, care nu de mult zise, că e gata să moară

pentru Domnul său și să meargă cu El în temniță, acum însă numai de departe merge după Iisus, pentru-că deși a iubit pe Iisus, totuși nu s'a rugat atunci, când a poruncit Iisus, ca să se roage: așa s'a întâmplat, că iubirea sa către Iisus a înghețat de frică și astfel nu a fost în stare de a pătimi pentru Iisus; și tu, iubite creștine, poate că urmezi pe Domnul, dar' numai atunci, când îți este bine lângă El, când poți zice către Iisus: „Doamne, bine ne este a fi aici!“ când nu trebuie să suferi nimic; dar' îndată ce vezi, că oamenii te batjocuresc și pismuiesc, ori vreau să-ți facă rău și mai mare: o, atunci întocmai ca Petru urmezi pe Iisus numai din cuviințioasă depărtare.

Și pentru-ce? Pentru-că nu-ți place a te ruga. Domnul Dumnezeu zice: „Rugați-vă!“ Aceasta o zice pentru aceea, pentru-că voiește ca noi prin rugăciune să câștigăm tot binele. Și tu, iubite creștine, faci ca-și cum nici n'ai ști, că rugăciunea este convorbirea sufletului cu Dumnezeu, dela care poți câștiga totul; tu socotești rugăciunea de ceva sarcină grea ori doară chiar' de pedeapsă. Ba mai în toată dimineața, când se școală oamenii și se roagă lui Dumnezeu și când în biserică se săvârșește sfânta liturgie: tu poate că chiar și atunci dormi și te odihnești! . . . Femeia îți strigă să te scoli, dar' ție tot nu ți-e voia să te scoli și astfel începi ziua Domnului, Dumineca, cu sudalme scârboase . . . până-ce în sfârșit, sculându-te din pat, așa e că-ți faci cruce și, șezând ori umblând, zici rugăciunea? Inse tu, sorman de tine, nu ști, ce vorbești. . . . Ear' când vii la biserică, tu stai acolo ca-și un stâlp fără de viață; te uiți în laturi și poate, că nici aceea nu ști, că ce se întâmplă acolo. Tu nu ști, că acolo se aduce sfânta jertfă; că Iisus Cristos în persoană se coboară din ceriuri și se face om în mâinile preotului și El însuși pentru păcatele tale se aduce pe sine jertfă prea sfântului Tată Dumnezeu? Pentru aceea nici nu mă mir, că tu urmezi pe Iisus numai de departe; ear' când trebuie să L însoțești (să mergi împreună) atunci tu taci și părăsești pe Iisus pentru poftele tale trupești; pentru-că vezi, tu întocmai ca Petru te învârtesti între oamenii răi, șezi în cutare casă ori crîșmă cu servitorii diavolului și asculti ce vorbesc ei. Și ei vorbesc despre lucruri rușinoase; ei beau, se bat, sbeară și tu încă trebuie să bei cu ei, să cânți cu ei și să faci după pilda lor, pentru-că la din contra te batjocuresc și tu te temi de batjocură . . . O, foarte nimerit se zice, că: „Cioară tot la cioară trage.“ Dar' bine a zis*) și Românul, când a plasmuit proverbul: „Spune-mi cu cine te însoțești și-ți voi spune cine ești!“ Eu însă îți zic ție, că: dacă te vei împrieteni cu servitorii diavolului, și tu vei deveni servitorul lui; ear' dacă te vei împrieteni cu servitorii lui Dumnezeu, și tu vei fi servitorul lui Dumnezeu. Și dacă în deplină apropiere vei urma pe Iisus Cristos, atunci și tu vei fi aproape de El în împărăția lui Dumnezeu.

(Va urmă.)

D I V E R S E.

* **Consistor plenar.** Pe Joi 5/18 Aprilie a. c. toți asesorii consistoriali sunt invitați la ședință plenară, în care se va pertracta Regulamentul pentru afacerile interne la Consistorului din Arad și Oradea-Mare și se va ceti raportul general al Consisto-

*) În original: „un mare bărbat sfânt.“

rului din Arad despre activitatea sa în decursul anului 1900.

* **Adunarea generală a fondului preoțesc diecesan** e convocată pe Sâmbătă 7/20 Aprilie a. c., la care sunt invitați toți protopresbiterii din diecesă și delegații preoțimei din toate protopresbiteratele.

* **Trecerile dela M.-Lazuri.** P. C. Sa părintele Vicar al Orăzii-Mari V. M a n g r a a cerut vicecomitelui comitatului Bihor să trimită un delegat care împreună cu delegatul consistorului orădan să facă cercetare și să constate dacă trecerile la unire în numita comuna, în urma propagandei nedemne a preotului unit Ardelean, s'au făcut în regulă și după prescripțiunile legii.

Delegații prezentându-se la fața locului au constatat că nici una din treceri nu s'a făcut în formă legală. Delegatul administrației deci a declarat trecerile de nelegale; credincioșii rămân în legea gr. ortodoxă, ear tulburătorului preot unit i-se interzice de a mai călca în comuna M.-Lazuri.

Pe când mulțumire aducem celui de sus pentru-că a hărăzit paznic sfintei noastre biserici pe P. C. Sa părintele Vicar V. M a n g r a, nu putem să nu ne exprimăm indignarea față de tulburătorii liniștei și păcii din mijlocul neamului nostru, ca dl. Ardelean.

* **Hirotonire.** În 25 Martie a. c. a fost hirotonit întru presviter candidatul la preoție *Iustin Popoviciu* pentru parochia Rotărești cu filia Ojești din protopresviteratul Beiușului.

* **Societatea de lectură** a tinerimei dela institutul teologic pedagogic gr. ort. român din Arad invită la **Ședința publică**, ce se va ținsa la „Dumineca Tomii“ în 8/21 Aprilie 1901, în sala seminarială. Inceputul la 6 ore seara. — cu următorul program: 1. „Cristos a înviat“ de T. Lugojan, esec. de corul societății; 2. „Cuvînt de deschidere“ rostit de președintele societății Constantin Mihulin, cleric c. III.; 3. „Regina Ostrogoților“ de G. Coșbuc, decl. de Zacharie Moga, cleric c. I.; 4. „Cântecul oșteanului“ de I. Costescu, esec. de corul societății; 5. „Legea strămoșască a Românilor, ca ocrotitoarea și susținătoarea individualității lor naționale,“ disert de Ioan Ardelean, cleric c. III.; 6. „Foae verde de mohor“ de T. Popovici, esec. de corul soc.; 7. „Herșcu Boccegiul“ de V. Alecsandri, pred de Atanasie Sirca, pedagog c. IV.; 8. „In vale“ melodie francesă, esec. de corul soc. 9. „Elementul confesional și național în educațiune,“ disert. de A. Gurbédan, pedagog c. IV.; 10. „Ce te legeni codrule?“ de I. Vorobchievich, esec. de corul soc.; 11. „Despot Vodă“ (fragment) de V. Alecsandri, decl. de Romul R. Rațiu, cleric c. I.; 12. „Marșul cântăreților“ de C. G. Porumbescu, esec. de corul soc.

* **Tinerimea dela școala confesională gr. or. română din Șistaroveț** arangiază un concert împreună cu „declamații uni,“ care va avea loc Luni, a doua zi de S-tele Paști, adică la 2/15 Aprilie 1901, în sala de învățământ a școlii din loc, cu un program variat. — Inceputul la 7 ore seara. Prețul de intrare: de persoană 40 bani, ear de familie à 3 membri 1 cor. Venitul e destinat pentru înființarea unei biblioteci școlare,

La Nrul de față se alătură ¹/₄ coală supliment.

Supliment la „BISERICA și ȘCOALA“ Nr. 13
Anul XXV,

Nr. 129/1901.

Concurs literar.

Din impulsul nobil și generos al Magnificeței Sale Domnului Ștefan Antonescu cavaler al ordinului Francisc Iosif președinte de sedria orfanală Comit. în pensiuone, deputat sinodal, asesor consistorial și membru fondator al reuniunii noastre învățătoarești etc., adunarea generală ordinară dela 1/13 Iulie 1900. a încuviințat, ear comitetul central al reuniunii a decis în ședința sa ordinară dela 1/14 Martie 1901. a se escrie premiu de 50 coroane valută de aur pentru cea mai bună lucrare despre legumărit și pomărit practic.

Subsemnații aducând aceasta la cunoștința tuturor celor competenți, ni permitem a espune în cele următoare modalitățile, ce au se fie observate întru elaborarea sus-amintitului operat:

1. Operatul are se fie o scriere populară despre legumărit și pomărit și să ocupe cel mult 4 coale tipărite octav.

2. Conținutul se fie scris în limbă ușor și să conste-e din două părți:

Partea primă să tracteze despre legumărit, cu deosebită privire la acele soiuri de legume, ce sunt mai avantajoase pentru folosul și traiul săteanului român. Este de dorit a se spune și modurile cum să se facă pregătirile necesare pentru sădire și ulterioara dezvoltare a legumelor. Să se arete morburile ce pot obveni între legume și mijloacele de vindecare. Să se espună folosul ce l-ar avea poporul nostru din legumărit, dacă i-ar succede se ocupe dînsul cu legumele sale piațele din apropiere.

Partea a doua să tracteze despre cultivarea tuturor pomilor din patria noastră. Aici să se vorbească cu deplină cunoștință de cauză despre sădirea, altuirea, cultivarea și folosul pomilor; apoi despre diferitele morhuri obveniende și despre stîrpirea lor, despre acele specii de poame, cari pe la noi, sau preste tot au mai mare trecere conform ovalității și a timpului lor de coacere. Prin compararea pomiculturii raționale cu cea practisată astăzi, să se arete avantajele pentru popor. — Cu date concrete să se arete folosul esportului de poame și venitul aproximativ al unei grădini de pomi, considerând ori-ce spese de cultivare.

3. Terminul de concurs îl fixăm pe ziua de 1 August st. n. 1901. și rugăm pe toți cei chemați a-și trimitte operatele scrise cu mână proprie, dar fără de subscriere, la subsemnatul președinte în Arad, strada „Ujterem“ nr. 6; pe lângă o cuvertă sigilată ce să cuprindă în sine însuși numele autorului cu subscrierea proprie, dar pe cuvertă să fie scris uu text ca motto, ce să se afe și în fruntea manuscriptului respectiv.

Din ședința ordinară a comitetului central, ținută la 1/14 Martie 1901. în sala cea mică a semiuariului diecesan.

Arad, la 5 Aprilie 1901. n.

Prof. Teodor Ceontea, m. p. Iosif Tisu, m. p.
președinte. secretar I.

Nr. 2/1901.

Convocare.

Basați pe dispozițiunile §-lui 23 al statutelor, convocăm membrii despărțământului, și a pe toți binevoitorii

învățământului la ședința ce se va ținea în școala din comuna Gurahonț la 12/25 Aprilie. 1901.

Programa:

- 1) Dimineața la 8^{1/2} ore] asistare la chemarea Duchului sfânt.
- 2) Prelegere practică din limba maghiară: Sala de învățământ din partea Dlui Savu Dorca învățator în Săturău.
- 3) Constatarea membrilor prezenți.
- 4) Cuvânt de deschidere presidial.
- 5) Reflecțiuni asupra prelegerii ținute.
- 6) Raportul biroului.
- 7) Esecutarea concluserilor adunării generale.
- 8) Presentarea eventualelor operate sau disertațiuni.
- 9) Inscierea membrilor noi.
- 10) Rapoartele casierului, bibliotecarului și a controlorului.
- 11) Propuneri și interpelări.
- 12) Incasarea taxelor.
- 13) Fixarea proximei adunări.
- 10) Incheiere.

Halmagiu, la 13 Martie v. 1901.

Mihaiu Vidu, m. p.
președinte.

Nr. 16/1901.

Convocare.

Despărțământul protopopesc Buteni al reuniunii învățătorilor gr. or. rom. își va ținea adunarea proximą Joi în 5/18 Aprilie 1901 în școala română gr. or. din comuna B. Șebiş, la care toți membrii și binevoitorii școalei sunt invitați a participa.

Programa:

1. Asistarea la chemarea Duchului sfnt la orele 9 a. m.
2. Ascultarea prelegerilor din esercițiile intuitive și din limba maghiară.
3. Deschiderea ședinței.
4. Constatarea membrilor prezenți.
5. Reflexiuni asupra prelegerilor.
6. Raportul biroului.
7. Presentarea temelor elaborate.
8. Discuțiuni asupra frecuențațiunei școlare.
9. Propuneri și interpelări.
10. Defigerea locului și timpului proximei adunări.
11. Autenticarea protocolului.
12. Incheiere.

Bodești la 4 Aprilie n. 1901.

Nicolau Boșcaiu, m. p. Cornel Novac, m. p.
președinte, notar.

Posta Redacțiunei.

D. P. Hidîșelul-de-sus. Clasele făcute ulterior nu se consideră numai condiționat, dacă după terminarea claselor, ar face cursul teologic de nou.

O rugare. Rugăm pe toți aceia cari vor voi a li-se publica predicile să le trimită astfel ca să poată fi publicate în numărul precedent al duminicii sau sârbătorii pentru care este scrisă, ca să poata servi și altora cari vin a predica de edificare. Părinților Ioan Nicorescu și Nicolau Dragancea. Precum a-ți văzut în Nr. Floriilor am publicat două predici. ținem de nepotrivit a-le publica în Nr. de sfințele Paști decât le păstrăm pentru viitor. Pentru viitor vă rugăm a vă conforma rugării de mai sus.

Concursuri.

Pentru parochia organizată și împreună din Verzarii de jos și Verzarii de sus, conform concludului consistorial de sub Nr. 315/900 se scrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare.

Dotățiunea e următoarea: 1) dela Verzarii de jos a) bir preotesc câte 2 coroane dela familie Nr. caselor e 80; b) stolele îndatinate stabilite de comitet; c) locuință liberă cu grădină.

1) Dela Verzarii de sus a) bir dela toată casa câte 2 coroane; b) pământ parochial cu venit de 60 coroane; c) stolele usuate. Pe lângă acestea eventualul ajutor sau întregire dela stat.

Recurenții vor avea în termenul prescris a-și trimite documentele la scrisorile.

Beiuș, 25 Martie v. 1901.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Vasilie Papp, m. p.

protopopul Vașcăului.

—□—

Pentru îndeplinirea parochiei vacante Cheșa, din protopresbiteratul Beliu pe baza Ordin. Venerabilului Consistor din Oradea-Mare de datul 9/12 Martie a. c. Nr. 396/28 B. se publică concurs cu termenul de alegere în 29 Aprilie v. c.

Emolumentele sunt: 8 jug. catastr. 658□ pământ arător, ear la cas când din vistieria statului preotul n'ar fi rebonificat pentru tot atâta complex de pământ folosit și luat în fașiunea de venit prin devedatul paroch. alegândul preot se va bucura de 16 jug. 1316□ pământ arător. Competența de pășunat. Birul dela 210 Nre de case câte o măsură cucuruz. Stolele usuate. De locuință se va îngriji comuna biserică. Reflectanții la această parochie sunt poftiți a-și înainta suplicile adresate comitetului parochial la scrisorile în Giriș (F. Győrös u. p. Tenke) până în 26 Aprilie v. a. c. având totodată cu observarea prescriselor §-lui 18 din Regul. pentru parochii în cutare Duminecă ori sârbătoare a-se presenta la sfânta biserică de acolo pentru a celebra respective a cânta și a predica.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: PETRU SERBU, m. p. protopop.

—□—

Pentru ocuparea vacantului post de paroch gr. or. rom. de clasa a III-a din parochia Lăpușnic, tractul Belințului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Biserica și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post: 1) Întregirea dotației dela stat 434 coroane, în care sumă se cuprinde și relatul de locuință, socotit în 150 coroane; 2) Sesia parochială 32 jugere pământ, parte arător parte fânaș; 3) Birul preotesc, câte o spene de cucuruz dela 100 case și 4) Stolele usuate.

Toate aceste venituri garantează o parochie bună de clasa III-a.

Reflectanții la acest post au să fie absolvenți în regulă de s. teologie, cu egzamen de calificățiune, și să se prezenteze într-o Duminecă ori sârbătoare în sf. biserică din Lăpușnic, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic eventual în slujba dumnezească și în oratorie.

Concursurile instruite amăsurat dispozițiilor din Regulamentul pentru întregirea parochiilor, au să se adreseze în termenul concursului comitetului parochial din Lă-

pușnic, pe calea oficiului protopresbiteral gr. or. rom. din Belinț (Bélincz, Temes m.).

Lăpușnic, în 1 Martie v. 1901.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: GERASIM SĚRBU, m. p. protopresbiter gr. or. rom.

—□—

Pe baza concludului Venerabilului Consistor eparochial din Arad dto 14/27 Decemvre 1900 Nrul 7791/900 și în urma dispoziției Venerabilului aceluiași dto 15/28 Februarie 1901 Nrii 681 și 067/901, prin aceasta se scrie concurs pentru îndeplinirea a două parochii din Mehala (ppresbiteratul Timișorii) cu termen de 30 de zile dela prima publicare în organul diecesan „Biserica și Școala“.

Drumul de țeară ce duce dealungul comunei Mehala dela Timișoara (cetate) spre Szakálház împarte poporul credincios d'acolo în două parochii. Acei credincioși cari locuiesc dea-dreapta acestui drum formează parochia primă, ear cei cari locuiesc dea-stânga către suburbiul Iosefin (Timișoara) parochia a două.

Beneficiul anual al fiecărei din aceste două parochii se compune din folosirea câte a $\frac{3}{4}$ sesiune de pământ; birul și ștola usuată dela credincioșii parochiali. Prin conclusele Venerabilului Consistor clasificându-se fiecare din aceste parochii de clasa primă, dela recurenți se cere evalificațiunea prescrisă în §-ul 15 lit. a) a Regulamentului pentru parochii. Aleșii vor avé să supoarte sarcinile publice de după beneficiul parochial; vor avé să sêvêrșească zilnic cultul public în s. biserică cu rëndul sêptemâni; și alternativ vor avé să provadă grauit învêțământul religiunii la școalele confesionale din loc.

Recursele ajustate cu documente originale sunt a se trimite la P. On. oficiu ppresbiteral al Timișorii (Fabric.) Recurenții vor avé să se prezente, cu observarea §-ului 18 din Regulamentul pentru parochii, în s. biserică din Mehala, spre a-și arăta desteritatea omiletică și rituală.

Timișoara, 14/27 Martie 1901.

Dr. Tr. Putici, m. p.

ppresbiter, comisar consistorial.

—□—

În urmarea decisiunii Venerabilului Consistor Oradan din 28 Decemvre a. t. 1900 Nr. 1100 234 B) se scrie concurs pentru îndepliuirea parochiei vacante de clasa a treia din Dușești protopresbiteratul Beiușului cu termen de alegere de ziua de S. George 23 Aprilie (6 Maiu.)

Emolumentele legate de această parochie sunt; a) Casa parochială cu 2 chilii, și grădină; b) 16 holde pământ parochial arător, și fânaș; c) dela toată casa una măsură de cucuruz și câte una zi de lucru; d) ștolele dela toate funcțiunile obveninde, și în urmă; e) 261 cor. 62 fil. întregire decretată dela Stat.

Doritorii de a ocupa această parochie sunt avisați a-și prezenta recursurile lor adresate comitetului parochial din Dușești, subsemnatului protopop în Robogány până la 21 Aprilie (4 Maiu) a. c. ear până la termenul mai sus indicat a-se presenta în vie-o Duminecă ori sârbătoare în s. biserică din Dușești — pentru a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Din ședința Consistorului parochial, ținut în Dușești la 11/25 Martie 1901.

Comiteul parochial.

În conțelegere cu mine: ELIE MOGA, m. p. protopresb. Beiușului.